

UCHWAŁA
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 25 lipca 2016 r.

w sprawie sprawozdania finansowego Komitetu Wyborczego Wyborców Niezależnego
Kandydata Prof. Ryszarda Barcika z wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, przeprowadzonych w dniu 25 października 2015 r.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 144 § 1 pkt 3 lit. a i d ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. — Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 112, z późn. zm.¹⁾)

postanawia

odrzuć sprawozdanie finansowe Komitetu Wyborczego Wyborców Niezależnego Kandydata Prof. Ryszarda Barcika o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych tego Komitetu, w tym o uzyskanych kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania, związanych z udziałem w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, przeprowadzonych w dniu 25 października 2015 r., z powodu naruszenia art. 129 § 1 oraz art. 132 § 5 Kodeksu wyborczego.

Uzasadnienie

Komitet Wyborczy Wyborców Niezależnego Kandydata Prof. Ryszarda Barcika przedłożył Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie finansowe w dniu 14 stycznia 2016 r., tj. z zachowaniem terminu określonego w art. 142 § 1 Kodeksu wyborczego.

Sprawozdanie zostało sporządzone według wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 września 2011 r. w sprawie sprawozdania finansowego komitetu wyborczego (Dz. U. Nr 198, poz. 1173). Do sprawozdania dołączono opinię wraz z raportem biegłego rewidenta, wybranego przez Państwową Komisję Wyborczą.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 26, poz. 134, Nr 94, poz. 550, Nr 102, poz. 588, Nr 134, poz. 777, Nr 147, poz. 881, Nr 149, poz. 889, Nr 171, poz. 1016 i Nr 217, poz. 1281, z 2012 r. poz. 849, 951 i 1529, z 2014 r. Nr 179, 180 i 1072 oraz z 2015 r. poz. 1043, 1044, 1045, 1923 i 2281.

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 144 § 7 Kodeksu wyborczego, nie zgłosił Państwowej Komisji Wyborczej zastrzeżeń do sprawozdania finansowego tego Komitetu.

W wyniku badania sprawozdania finansowego, dołączonych do niego dokumentów oraz po zapoznaniu się z opinią i raportem biegłego rewidenta badającego sprawozdanie Komitetu, a także z wyjaśnieniami pełnomocnika finansowego Komitetu, Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła, co następuje.

Komitet Wyborczy Wyborców Niezależnego Kandydata Prof. Ryszarda Barcika wykazał w sprawozdaniu finansowym, iż w okresie sprawozdawczym pozyskał przychody/wpływy w wysokości 52 300,00 zł. Zdaniem Komitetu w całości pochodziły one, zgodnie z art. 132 § 3 Kodeksu wyborczego, z wpłat dokonanych przez obywateli polskich mających miejsce stałego zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, w tym 46 500,00 zł przez kandydata tego Komitetu. Wpłaty te nie przekroczyły limitu wpłat od jednej osoby, określonego w art. 134 § 2 i 3 Kodeksu wyborczego. Były one dokonywane na rachunek Komitetu przelewem, tj. zgodnie z art. 134 § 5 Kodeksu wyborczego, oraz w terminach zgodnych z art. 129 § 2 tego Kodeksu.

Jak wynika jednak z analizy dokumentacji finansowej Komitetu oraz z udzielonych przez pełnomocnika finansowego Komitetu wyjaśnień i przedstawionych dodatkowych dokumentów, na rachunek Komitetu wpłynęły – poza wykazanymi wyżej środkami – środki w kwocie łącznej 536,00 zł, których Komitet nie zaliczył do swoich przychodów. Kwota 36,00 zł, wpłacona na rachunek Komitetu w dniu 30 września 2015 r., stanowiła zwrot dokonanej przez Komitet nadpłaty za wykonaną usługę i prawidłowo nie została zaliczona przez Komitet do jego przychodów. Natomiast pozostała kwota 500,00 zł wpłacona została na rachunek Komitetu w dniu 12 października 2015 r. przez Biegun Mirosławę (Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe). Jak stwierdził Komitet, wpłata ta została uznana za nieprawidłową, w związku z czym została zwrócona darczyńcy w dniu 22 października 2015 r. Jak dalej stwierdził pełnomocnik finansowy Komitetu w wyjaśnieniach z dnia 17 czerwca 2016 r. (data wpływu do Krajowego Biura Wyborczego 23 czerwca 2016 r.) „po dokonaniu zwrotu ustaliliśmy, że wątpliwości te były nieuzasadnione, a zwrot zbędny, gdyż Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe Mirosława Biegun nie ma osobowości prawnej lecz jest jedynie nazwą indywidualnej działalności gospodarczej osoby fizycznej,

obywatelki polskiej, zamieszkałej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej to jest Pani Mirosławy Biegun”.

Historia rachunku bankowego Komitetu Wyborczego Wyborców Niezależnego Kandydata Prof. Ryszarda Barcika wskazuje jednak, że Komitet nie dokonał żadnego zwrotu na rzecz Mirosławy Biegun. Komitet przyjął bowiem wpłatę 500,00 zł dokonaną przez wskazaną wyżej osobę. Przyjęcie tych środków przez Komitet potwierdza fakt, że zostały one przez Komitet Wyborczy Wyborców Niezależnego Kandydata Prof. Ryszarda Barcika wydatkowane. W dniu 14 października 2015 r. saldo rachunku Komitetu spadło bowiem do kwoty 442,93 zł, co potwierdza, że Komitet nie mógł zwrócić środków w kwocie 500,00 zł, albowiem wcześniej co najmniej część tej kwoty wydatkował. Wpłaty na rzecz Mirosławy Biegun, w dniu 22 października 2015 r., nie dokonano zatem ze środków wpłaconych wcześniej na rachunek Komitetu przez tę osobę, lecz przekazano jej środki pochodzące z dokonanych później wpłat przez innych darczyńców. Działanie takie nie może zostać zatem uznane za nieprzyjęcie darowizny i dokonanie zwrotu wpłaconych środków. Oznacza to, że w dniu 22 października 2015 r. Komitet przekazał, a zatem wydatkował środki w kwocie 500,00 zł na rzecz Przedsiębiorstwa Handlowo-Usługowego Mirosława Biegun. Wpłata tych środków nie stanowiła ani zwrotu środków pozyskanych przez Komitet, ani też zapłaty wynagrodzenia za świadczone na rzecz Komitetu usługi związane z wyborami. Stanowi to naruszenie art. 129 § 1 Kodeksu wyborczego, zgodnie z którym komitet może pozyskiwać i wydatkować środki jedynie na cele związane z wyborami, tj. – jak stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 22 sierpnia 2012 r., sygn. akt III SW 5/12 – na prowadzenie kampanii wyborczej. Wypłacenie darczyńcy równowartości wpłaconych przez niego na rzecz Komitetu środków, stanowi zatem wydatkowanie przez ten Komitet wyborczy środków na cele niezwiązane z wyborami w rozumieniu wskazanego art. 129 § 1 Kodeksu wyborczego. Zwrot darczyńcy wpłaconych przez niego środków byłby możliwy, gdyby miał charakter nieprzyjęcia darowizny, tj. zostałyby dokonany ze środków wpłaconych przez darczyńcę. Wpłata równowartości przyjętych środków ze środków pozyskanych od innych darczyńców nie spełnia tego warunku (por. przytaczane wyżej postanowienie SN). Należy przy tym zauważyć, że ocena prawidłowości wpłaty, która została „zwrócona” (na co powoływał się w wyjaśnieniach pełnomocnik finansowy Komitetu) nie ma w tej sprawie znaczenia, skoro środki

pochodzące z wpłaty (prawidłowej czy też nieprawidłowej) zostały przez Komitet wydatkowane.

Przyjęcie przez Komitet wskazanych środków w kwocie 500,00 zł oznacza, że w części A sprawozdania (przychody lub wpływy), a także w pkt I tej części sprawozdania (środki pieniężne na rachunku bankowym) oraz w jej pkt I ppkt 1 (pochodzące z wpłat od osób fizycznych) błędnie wykazane zostały kwoty pozyskanych przez Komitet środków.

Wydatkowanie przez Komitet środków w kwocie 500,00 zł na cele niezwiązane z wyborami i nieujęcie ich przez Komitet wśród jego wydatków lub kosztów oznacza jednocześnie, że błędnie wykazane zostały w części B sprawozdania (wydatki lub koszty) kwoty środków wydatkowanych przez Komitet.

W części drugiej sprawozdania (informacje szczegółowe) Komitet wykazał, iż środki finansowe gromadził na jednym rachunku bankowym o nr 30 8131 0005 0017 4466 2000 0010, prowadzonym w Banku Spółdzielczym w Węgierskiej Górcie.

Do umowy rachunku bankowego wprowadzono zastrzeżenie o treści odpowiadającej wymaganiom określonym w art. 134 § 6 Kodeksu wyborczego.

Komitet wyborczy wykazał w sprawozdaniu finansowym, że nie pozyskiwał środków finansowych z innych źródeł. Jak wynika jednak z wyjaśnień pełnomocnika finansowego Komitetu z dnia 15 i 23 czerwca 2016 r. (data wpływu do Krajowego Biura Wyborczego odpowiednio 16 i 27 czerwca 2016 r.) oraz z załączonej do drugiego z tych wyjaśnień umowy z dnia 31 sierpnia 2015 r. użyczenia Komitetowi sprzętu biurowego w postaci komputera, drukarki laserowej oraz drukarki-kopiarki atramentowej, podpisanej pomiędzy pełnomocnikiem finansowym Komitetu Wyborczego Wyborców Niezależnego Kandydata Prof. Ryszarda Barcika, a tym Komitetem, reprezentowanym przez jego pełnomocnika wyborczego, pełnomocnik finansowy Komitetu użyczył na potrzeby Komitetu zarówno swój lokal, jak i wymienione urządzenia biurowe. Opłata za używanie energii elektrycznej wykorzystanej do obsługi tego sprzętu ustalona została we wskazanej umowie w zryczałtowanej kwocie 100,00 zł. Jednak – jak stwierdził pełnomocnik finansowy Komitetu – w związku z brakiem środków na rachunku bankowym Komitetu faktura na tę kwotę nie została wystawiona Komitetowi. Tym samym Komitet nie został obciążony kosztami wykorzystanej na jego potrzeby energii elektrycznej. Oznacza to zatem, że Komitet przyjął od Wiesława Augustynowicza – swojego pełnomocnika

finansowego – korzyść majątkową o charakterze niepieniężnym o wartości 100,00 zł. Wartość tej korzyści powinna zostać wykazana w części A sprawozdania (przychody lub wpływy), pkt II (inne). Oznacza to jednocześnie, że wartość zużytej energii elektrycznej nie została przez Komitet zaliczona do kosztów jego funkcjonowania. Powinna ona zostać uwzględniona w części B, w części B pkt 1 oraz w części B pkt 1 lit. a sprawozdania.

Faktyczne przychody Komitetu Wyborczego Wyborców Niezależnego Kandydata Prof. Ryszarda Barcika wyniosły zatem nie 52 300,00 zł, ale 52 900,00 zł (52 300,00 zł + 500,00 zł + 100,00 zł). Kwota taka powinna zostać wykazana w części A sprawozdania. W części A pkt I i w części A pkt I ppkt 1 oraz w drugiej części sprawozdania (informacje szczegółowe), pkt 2 (wpłaty na rzecz komitetu wyborczego, przyjęte i nie zwrócone) wykazana powinna zostać natomiast kwota 52 800,00 zł, a w części A pkt II kwota 100,00 zł.

Powyższe oznacza również, że błędnie sporządzony został załącznik do sprawozdania – lista wpłat na rzecz Komitetu wyborczego, przyjętych i nie zwróconych. Nie została w nim bowiem uwzględniona i wykazana wpłata 500,00 zł dokonana przez Mirosławę Biegun, przyjęta i w części wydatkowana przez Komitet.

Wydatki lub koszty Komitetu Wyborczego Wyborców Niezależnego Kandydata Prof. Ryszarda Barcika wykazane zostały w jego sprawozdaniu w kwocie 52 300,00 zł. Jak wykazał dalej Komitet, środki te przeznaczone zostały na sfinansowanie:

- kosztów administracyjnych (utworzenia i utrzymania strony internetowej komitetu): 1 230,00 zł;
- usług obcych: 50 643,67 zł, w tym na korzystanie ze środków masowego przekazu i nośników plakatów (39 545,17 zł), na wykonanie materiałów wyborczych wraz z pracami koncepcyjnymi, projektowaniem i wytworzeniem (10 239,47 zł), spotkań wyborczych (859,03 zł);
- pozostałych wydatków (opłaty bankowe i artykuły biurowe): 426,33 zł.

Ponadto z analizy dowodów księgowych załączonych do sprawozdania finansowego Komitetu, przede wszystkim z faktury nr: 4U/00658/10/2015 z dnia 23 października 2015 r., wystawionej przez TAURON Dystrybucja S.A., ul. Jasnogórska 11, 31-358 Kraków, na kwotę 1 918,80 zł oraz z zamieszczonego na niej wyjaśnienia Komitetu, a także z potwierdzenia przelewu z dnia 2 listopada 2015 r.

wynika, że w kosztach Komitetu Wyborczego Wyborców Niezależnego Kandydata Prof. Ryszarda Barcika nie została uwzględniona kwota 312,28 zł. Wskazana wyżej faktura nr 4U/00658/10/2015 z dnia 23 października 2015 r. potwierdza bowiem koszty Komitetu za udostępnianie słupów do zamieszczania plakatów reklamowych w czasie kampanii wyborczej w łącznej kwocie 1 918,80 zł. Komitet wyborczy, w związku z tym, że w czasie opłacania tej faktury dysponował już środkami tylko w kwocie 1 606,52 zł, dokonał płatności na rzecz usługodawcy w tej kwocie. Pozostałą część tej faktury, w kwocie 312,28 zł, opłacił z własnych środków pełnomocnik finansowy Komitetu – jak stwierdził Komitet – w trybie art. 130 § 1 Kodeksu wyborczego. Jednocześnie jednak tylko kwota 1 606,52 zł zaliczona została do kosztów Komitetu. Jest to błędne działanie Komitetu. Koszt Komitetu stanowiła bowiem cała kwota wskazana w fakturze nr: 4U/00658/10/2015 i w całości powinna zostać ujęta zarówno w dokumentach finansowych Komitetu, jak i w jego sprawozdaniu. Oznacza to, że Komitet błędnie wykazał swoje koszty w poszczególnych pozycjach sprawozdania. Kwota 312,28 zł powinna bowiem zostać uwzględniona w części B sprawozdania, w części B pkt 2, w części B pkt 2 ppkt 1 oraz w części B pkt 2 ppkt 1 lit. d. Ustalenia te potwierdził pełnomocnik finansowy Komitetu w wyjaśnieniach z dnia 15 czerwca 2016 r.

Z ustaleń dokonanych przez Państwową Komisję Wyborczą wynika zatem, że Komitet Wyborczy Wyborców Niezależnego Kandydata Prof. Ryszarda Barcika faktycznie uzyskał przychody lub wpływy w kwocie 52 900,00 zł (część A sprawozdania). Na rachunku bankowym zgromadził środki w kwocie 52 800,00 zł pochodzące od osób fizycznych (część A pkt I i pkt I ppkt 1). Komitet pozyskał także wartość korzyści majątkowej o charakterze niepieniężnym (100,00 zł) świadczonej również przez osobę fizyczną (część A pkt II).

Wydatki lub koszty Komitetu wyniosły 53 212,28 zł (52 300,00 zł + 100,00 zł + 500,00 zł + 312,28 zł) (część B sprawozdania). Koszty administracyjne Komitetu wyniosły 1 330,00 zł (część B pkt 1). Poza wykazanymi w sprawozdaniu kosztami utworzenia i utrzymania strony internetowej Komitetu (1 230,00 zł), składały się na nie koszty energii elektrycznej w lokalu Komitetu o wartości 100,00 zł (część B pkt 1 lit. a). Koszty usług obcych Komitetu wyniosły 50 955,95 zł (część B pkt 2), w tym koszty korzystania ze środków masowego przekazu i nośników plakatów 39 857,45 zł (część B pkt 2 ppkt 1). Wśród tej kategorii kosztów Komitet błędnie wykazał koszty nośników

plakatów. Faktycznie wynosiły one bowiem 14 882,05 zł (część B pkt 2 ppkt 1 lit. d sprawozdania). W części B sprawozdania, pkt 4 (pozostałe wydatki) wpisana powinna zostać kwota 926,33 zł (426,33 + 500,00 zł).

Oznacza to, że przychody lub wpływy Komitetu były niższe o 312,28 zł od jego wydatków lub kosztów. Komitet miał zatem zobowiązania finansowe, które w dniu 2 listopada 2015 r. opłacone zostały, zgodnie z art. 130 § 1 Kodeksu wyborczego, z prywatnego rachunku pełnomocnika finansowego Komitetu.

Wykazane w sprawozdaniu Komitetu dane nie obrazują zatem jego faktycznej gospodarki finansowej, m.in. nie zostały w sprawozdaniu ujawnione faktyczne zobowiązania Komitetu wobec jego usługodawcy. Złożenie sprawozdania finansowego sporządzonego niezgodnie ze stanem faktycznym narusza ustawowy obowiązek sprawozdawczy określony w art. 142 § 1 Kodeksu wyborczego, w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania finansowego komitetu wyborczego. Zgodnie z art. 144 § 1 i 2 Kodeksu wyborczego, wskazane uchybienia nie stanowią przesłanki do odrzucenia sprawozdania.

Podstawę do odrzucenia sprawozdania finansowego Komitetu, zgodnie z art. 144 § 1 pkt 3 lit. a i lit. d, w związku z pkt 2 tego artykułu Kodeksu wyborczego, stanowi natomiast stwierdzone przez Państwową Komisję Wyborczą w trakcie badania sprawozdania finansowego Komitetu:

- wypłacenie przez Komitet Wyborczy Wyborców Niezależnego Kandydata Prof. Ryszarda Barcika darczyńcy równowartości wpłaconych na rzecz Komitetu środków w kwocie 500,00 zł – a zatem wydatkowanie przez ten Komitet wyborczy środków na cele niezwiązane z wyborami w rozumieniu wskazanego art. 129 § 1 Kodeksu wyborczego;
- przyjęcie przez Komitet korzyści majątkowych o charakterze niepieniężnym o wartości 100,00 zł, innych niż nieodpłatne rozpowszechnianie plakatów i ulotek wyborczych przez osoby fizyczne oraz pomoc tych osób w pracach biurowych, a także nieodpłatne korzystanie w czasie kampanii wyborczej z lokalu osoby wchodzącej w skład komitetu, jak również z jej sprzętu biurowego – co narusza art. 132 § 5 Kodeksu wyborczego.

Komitet wydatkował i przyjął niezgodnie ze wskazanymi przepisami Kodeksu wyborczego korzyści majątkowe o łącznej wartości 600,00 zł, co stanowi 1,13% wartości ogólnej kwoty przychodów Komitetu.

Powołane przepisy Kodeksu wyborczego, stanowiące podstawę odrzucenia sprawozdania finansowego, mają przy tym charakter kategoryczny i nie pozostawiają żadnego marginesu na ocenę stopnia ich naruszenia, m.in. tego, czy naruszenie prawa było umyślne, czy też nastąpiło na skutek jego niezajomości.

Stosownie do regulacji art. 149 § 1 Kodeksu wyborczego, korzyści majątkowe przyjęte przez komitet wyborczy z naruszeniem przepisów Kodeksu – w przypadku Komitetu Wyborczego Wyborców Niezależnego Kandydata Prof. Ryszarda Barcika są to korzyści o wartości 100,00 zł – podlegają przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa. Jeżeli korzyść majątkowa została zużyta lub utracona, przepadkowi podlega jej równowartość.

Komitetowi wyborczemu przysługuje prawo dobrowolnego wpłacenia, w terminie 14 dni od dnia doręczenia Komitetowi wyborczemu powyższej uchwały Państwowej Komisji Wyborczej, a w przypadku złożenia skargi na tę uchwałę do Sądu Najwyższego, w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia wydanego przez ten Sąd, na rachunek bankowy urzędu skarbowego właściwego dla siedziby Komitetu, równowartości środków w kwocie 100,00 zł. Potwierdzenie wpłacenia równowartości tych środków Komitet zobowiązany jest przedstawić Państwowej Komisji Wyborczej. W przypadku niewykonania wskazanych czynności, podjęte zostaną działania, o których jest mowa w art. 149 § 6 Kodeksu wyborczego.

Wydatki Komitetu nie przekroczyły limitu wydatków obliczonego, na podstawie art. 135 § 1 w związku z art. 199 i art. 259 Kodeksu wyborczego, dla Komitetu Wyborczego Wyborców Niezależnego Kandydata Prof. Ryszarda Barcika w kwocie 54 876,05 zł. Wydatki Komitetu na kampanię wyborczą prowadzoną w formach i na zasadach właściwych dla reklamy, jak wynika ze sprawozdania finansowego Komitetu, wyniosły 50 096,92 zł (39 857,45 zł + 10 239,47 zł) i przekroczyły limit wydatków, określony zgodnie z art. 136 Kodeksu wyborczego, wynoszący dla tego Komitetu 43 900,84 zł. Naruszenie to, na podstawie z art. 144 § 1 i 2 Kodeksu wyborczego, nie stanowi przesłanki do odrzucenia sprawozdania.

Pełnomocnik wyborczy Komitetu zawiadomił Państwową Komisję Wyborczą o utworzeniu strony internetowej Komitetu w dniu 7 września 2015 r., tj. w terminie określonym w art. 102 § 1 Kodeksu wyborczego. Rejestr wpłat od osób fizycznych na rzecz Komitetu, kwot o wartości przekraczającej łącznie od jednej osoby fizycznej, kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę prowadzony był niezgodnie

z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 12 września 2011 r. w sprawie rejestru zaciągniętych kredytów oraz rejestru wpłat, prowadzonych przez komitety wyborcze (Dz. U. Nr 193 poz. 1144), w części dotyczącej łącznej kwoty wpłat poszczególnych darczyńców. Stanowi to naruszenie art. 140 § 1 w związku z § 4 Kodeksu wyborczego i w związku z przepisami powołanego rozporządzenia Ministra Finansów. Uchybienie to, zgodnie z art. 144 § 1 i 2 Kodeksu wyborczego, nie stanowi przesłanki do odrzucenia sprawozdania.

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie sprawozdania finansowego Komitetu, załączonych do niego dokumentów, opinii i raportu biegłego rewidenta oraz wyjaśnień pełnomocnika finansowego Komitetu, postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia pełnomocnikowi finansowemu Komitetu Wyborczego Wyborców Niezależnego Kandydata Prof. Ryszarda Barcika przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego, w terminie 14 dni od dnia doręczenia tego postanowienia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej: *Wojciech Hermeliński*

Zastępcy Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej: *Wiesław Kozielowicz,*
Sylwester Marciniak

Członkowie Państwowej Komisji Wyborczej: *Arkadiusz Despot-Mładanowicz,*
Wojciech Kręcisz, Krzysztof Strzelczyk, Janusz Niemcewicz